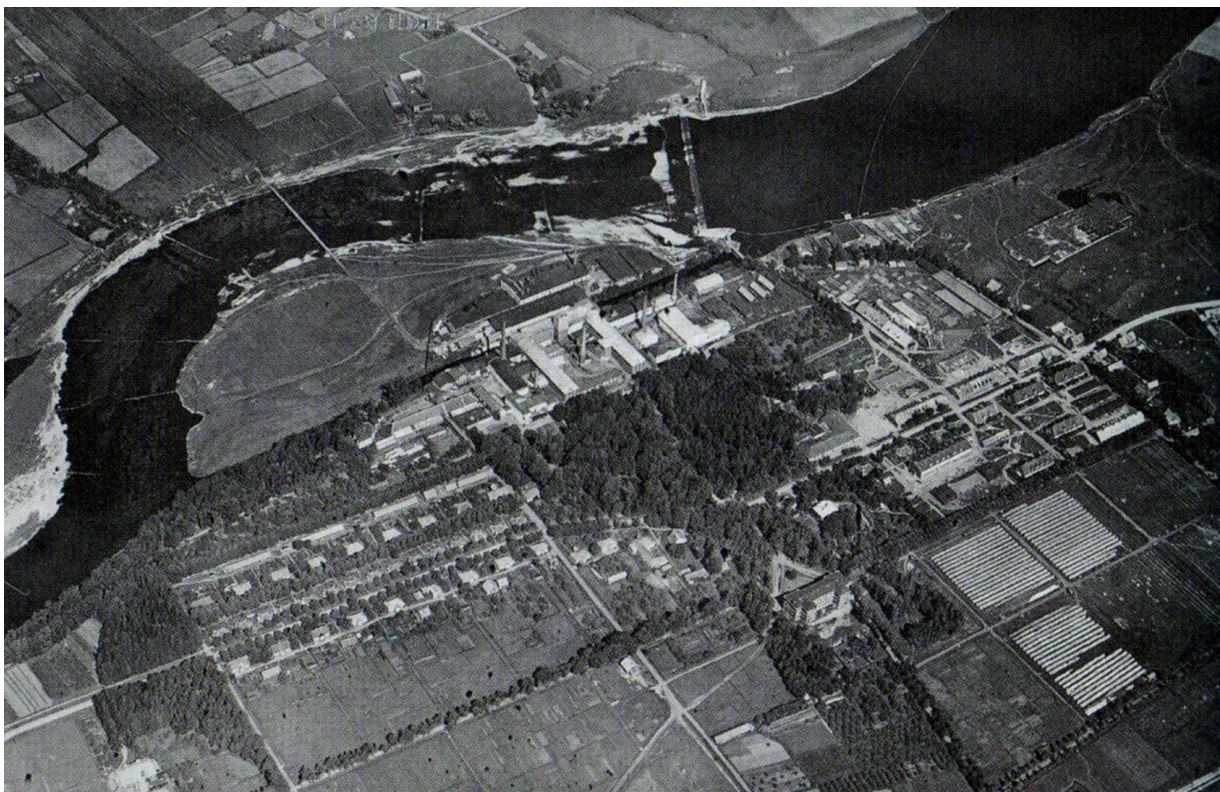


Koostanud: Leele Välja

**Ekspertarvamus Pärnu maakonnas Sindi linnas paiknevate
riiklike kultuurimälestise vastavusest mälestise tunnustele**



Tallinn 2007

Sisukord

Ekspertarvamus Sindi linnas paiknevate kultuurimälestiste vastavusest mälestise tunnustele.....	3
Kalevivabriku kompleks.....	7
Kontor-ministeeriumikooli hoone.....	10
Õigeusu kirik, park ja kirikumõis	11
Koolimaja.....	14
Raudteejaama kompleks.....	15
Sindi Tarbijate Ühisus.....	20
Haigla.....	21
Raekoda.....	22
Pärnu mnt 63A.....	23
Wöhrmanni puistee elamukompleks.....	24
Eesti Tarvitajate Ühisuse hoone.....	27
Kooli tänava elamud.....	28
Pärnu mnt 11	31
Pärnu mnt 13-21.....	32
Pärnu mnt 25, Kooli 2.....	36
Pärnu mnt 51	37
Pärnu mnt 53.....	38
Pärnu mnt 55.....	39
Pärnu mnt 54.....	40
Pärnu mnt 56.....	41
Raudtee tänav 2-20.....	42
Pikk t 2.....	50
Mänguvälja 7.....	51

Ekspertarvamus Sindi linnas paiknevate kultuurimälestiste vastavusest mälestise tunnustele

Käesolev töö on valminud Sindi linna tellimusel eesmärgiga hinnata Sindi linnas paiknevate kultuurimälestiste vastavust mälestise tunnustele. Hoonete hindamisel on kaalutud nende arhitektuurseid väärtusi ja nende säilivust, ajaloolist väärtust, tähtsust Sindi linna imagoloogilisest ja keskkondlikust vaatepunktist, ohte hoone säilimisele tervikuna.

Sindi linna arhitektuuripärand on äärmiselt omanäoline ja rikkalik. Linna staatus monofunktsionaalse vabrikulinnana tähendas küllalt eripärast hoonestuse arengut võrreldes teiste kaasaegsete asulatega. Kaua aega kestnud piiratud võimalused linna territooriumi arenguks komplitseerisid olukorda veelgi. Täna on tegemist väikelinnaga, kus sümbolina toimivale mastaapsele tööstuspärandile sekundeerib rikkalik ja omanäoline puitarhitektuur, mis omab rolli ja tähendust ka üleriigilises kontekstis.

Käeoleval hetkel on Sindi linnas 62 kinnismälestist, neist kaks on ajaloomälestised (Pärnu mnt 26 a Eesti Tarvitajate Ühisuse hoone ja Pärnu mnt 38 ministeeriumikooli hoone), ülejäänud arhitektuurimälestised. Tervele reale mälestistele on moodustatud ühised kaitsevööndid. Nii on ühine kaitsevöönd kalevivabrikuhoonetel koos eelpool nimetatud ministeeriumikooliga, Wöhrmanni puistee majadel jne. Ka on olulisemad mälestiste alad (Raudtee t, Pärnu mnt äärsed hooned, Wöhrmanni pst) määratud linna üldplaneeringuga miljööväärtuslikeks hoonestusaladeks. Vaadeldes Sindi mälestisi ükshaaval ja ansamblite kaupa, ilmnes tendents, et eesmärgiga kaitsta ansamblit või kohati ka keskkonda, on kaitse alla võetud nt kümnekond hoonet tänava ühelt küljelt, millest aga paljud kaugeltki üksikmälestise kriteeriumitele ei vasta. Olukorras, kus hoonetele on moodustatud ühised kaitsevööndid ja lisaks sellele ka miljööalad, tundub kõigi nende hoidmine nimekirjas (vaid keskkonna säilitamise eesmärgil) liigse luksusena. Kahtlemata jääb üles küsimus, kas mälestise staatusest loobumine tagab hoonete püsimise piisavalt autentsena? Vaadeldes neid hooneid näeme, et ei. Küll on aga selge, et miljööalade puhul peab ka linn omalt poolt huvituma sellel paikneva arhitektuuripärandi hoidmisest. See eeldab aga tahtmist ja kompetentsi. Arvestades väärtusliku pärandi rohkust linnas tuleks see aga enda heaks tööle panna ja leida selleks sobilikud strateegiad.

Märgilise tähendusega ühiskondlikud ja tootmishooned

Sindi linna mälestiste hulgas on rida hooneid, mis oma suuruse, funktsiooni ja rooli tõttu ajaloos kannavad linna ja linnaruumi seisukohalt märgilist tähendust. Need on hooned millega seonduvatele probleemidele lahenduse otsimine on kõige pakilisema loomuga. Nendeks hooneteks võib lugeda kalevivabriku, õigeusu kiriku, kool-kirikuhuone (Kooli 9), raekoja ja raudteejaama kompleksi. Õigupoolest on probleem ainult kahe esimesega. Kui õigeusu kiriku puhul on tehtud esmased katuse avarii-remonttööd ja alustatud põhjalike eritingimuste koostamisega, siis kalevivabrikuga on seis märksa nutusem. Kahe linnakese arengut enim mõjutanud kompleksi kalevivabriku ja raudteejaam seisund on täiesti vastupidine. Kui raudteejaama ja selle ansamblisse kuuluvate hoonete kasutust, seisundit ja heaperemehelikku suhtumist võib pidada ideaalilähedaseks, siis kalevivabriku juures on avariiline seis ja ignorantsed omanikud esimesed märksõnad. Sellega kaasneb vabrikukompleksis kaitse alla võetud hoonete ja kaitsevööndi piiride üsna küsitav koosseis. Selgelt on kaitsevööndist jäänud välja mitmeid hooneid ja potentsiaalseid üksikmälestisi. Esimene samm, kus ka Muinsuskaitseamet saaks abi osutada on põhjalik uuring-ekspertarvamus vabrikukompleksi hoonestusest (ajalooline õiend, tehniline seisund, arhitektuurse säilivuse hinnang, ohud säilivusele, ettepanekud üksikmälestiste kaitseks ja kaitsevööndi piiride muutmiseks). Vt ka vastav alalõik järgnevas töös.

Elamud ja elamuansamlid

Sindi linna mälestiste hulgast moodustavad arvestatava osa elamud 19. sajandist ja 20. sajandi 190. aastatest. Igale hoonele üksikuna on antud hinnang järgnevas töös vastavalt aadressidele. Üldistusena võiks aga öelda, et koheselt tuleks mälestiste nimekirjast välja arvata hooned Raudtee 6 ja 16 mälestise tunnustele mittevastavuse tõttu (ilmselt pole nad neile kunagi eriti vastanudki, aga mõlemad on ka põhjalikult ümber ehitatud). Samuti Pärnu mnt 53, mille puhul on tegemist puhtakujulise makettehitusega (uus hoone, mis jäljendab seal kunagi asunud vana hoone väljanägemist). Kurioosumina on Sindi mälestiste nimekirjas Pärnu mnt 11, 1950. aastate lõpust pärinev silikaattellistest

individuaalelamu, mis ilmselt on sattunud sinna eksituse tõttu. Kuigi esindatuse printsiibist lähtudes, võiks mälestiste hulgas olla ka 1950. aastate tüüparhitektuuri, ei ole see konkreetne hoone sobilik seda tüpoloogiat esindama. Elamuansamblitest Pärnu mnt 11-21 ja Raudtee 2-20 oleks otstarbekas mälestise staatuse säilitada vaid stiilipuhtamad ja paremini säilinud hooned nagu Pärnu mnt 19 ja 21 ning Raudtee 10, 12 ja 18. Ülejäänute puhul peaks õnnestuma väärtuseid, mida nad kannavad, kaitsta ka miljööala raames.

Kokkuvõte

Ettepanekud

- Kalevivabriku hoonekompleksile teha põhjalik ekspertiis täpsustamiseks mälestise tunnustele vastavaid hooneid ja kaitsevööndit. Teha selleks ettepanek Muinsuskaitseametile.
- Kaaluda võimalust, kas linn suudaks Pärnu mnt 63 rullikuuri säilitada ka ilma mälestise staatusega
- Luua miljööalade teemaplaneering millega täpsustatakse olemasolevate miljööalade hoonestuse kaitse- ja kasutustingimus. Selle raames tasuks miljööala luua ka teisele poole Paide mnt-d 1930.-tel hoonestatud piirkonda, kus on säilinud samuti arvukalt väärtuslikku ja homogeenset hoonestust.
- Astuda samme linnavalitsuse kompetentsi tõstmiseks muinsuskaitse ja arhitektuuripärandiga seonduvates küsimustes (st saata ehitusvaldkonnaga tegelev ametnik Muinsuskaitse täiendkoolitusele, mis toimub EKA Restaureerimisosakonnas).
- Astuda samme Wöhrmanni pst ansambli korrastamiseks koostöös Muinsuskaitseametiga (eritingimused ja restaureerimiskontseptsioon).
- Astuda samme kasarmute Kooli 4 ja 6 töölikasarmute säilitamiseks. Soovitavalt võtta prioriteediks Kooli 4 kui paremas tehnilises seisundis olev. Kuivõrd suures osas on tegemist linna majaga, siis on linnal ka võimalused selles osas üht-teist ära teha. Korrastatud linnakorterid noorte spetsialistide tarbeks võivad aidata personali leida nii mõnelegi asutusele (kool, lasteaed, linnavalitsus, perearst jne). Sama kehtib ka eelpool mainitud Wöhrmanni pst majade suhtes.

Hooned, millele on tehtud ettepanek muuta mälestise staatust

Objekt, aadress

Õigeusu kiriku park, Pärnu mnt 16

Ettepanek

Loobuda mälestise staatusest, kuna on ka looduskaitse all ja asub ühtlasi õigeusu kiriku kaitsevööndis.

Elamu Kooli 8

Loobuda mälestise staatusest kuna hoone-tüüp on piisavalt ja paremini esindatud Wöhrmanni puiesteel 5 hoonega, üksi paik-nedes ei oma ka linnaruumilist tähtsust.

Elamu Pärnu mnt 11

Loobuda mälestise staatusest, kuna on ilmselt sattunud nimekirja eksituse tõttu ja ei oma mälestise tunnuseid.

Liitelamu Pärnu mnt 25, Kooli 2

Loobuda mälestise staatusest, kuna põhja-like ümberehituste tulemusena on täielikult kaotanud oma algse väljanägemise ja ei vasta sellisena mälestise tunnustele. Omab miljööväärtust, mille säilitamiseks peaks piisama paiknemisest mälestiste ühises kaitsevööndis ja miljööalal.

Tarbijate kooperatiivi hoone Pärnu mnt 42

Loobuda mälestise staatusest, kuna põhjalike ümberehituste tulemusena on täielikult kaotanud oma algse väljanägemise ja ei vasta sellisena mälestise tunnustele.

Hoone Pärnu mnt 53

Loobuda mälestise staatusest, kuna tänapäevastest materjalidest ehitatud maketina ei vasta mälestise tunnustele

Pärnu mnt 13,15,17

Loobuda mälestise staatusest kuivõrd tegemist on miljööväärtuslike objektidega, mille kaitseks tuleks rakendada miljööväärtuslike alade teemaplaneeringut.

Raudtee 2,4,8,14,20

Loobuda mälestise staatusest kuivõrd tegemist on miljööväärtuslike objektidega, mille kaitseks tuleks rakendada miljööväärtuslike alade teemaplaneeringut.

Sindi kalevivabrik

Reg nr: Hoone 1, Pärnu mnt 28:16785;
Hoone 2, Pärnu mnt 30: 16786
Hoone 3, Pärnu mnt 36: 16787

Andmed: Kalevivabrik rajati 1833.a. kaupmees J. Chr. Wöhrmanni poolt. Tootmine algas 1834.a. Oli tollal suurim tehasekompleks Eestis. Peahoone on W-kujulise põhiplaaniga, keskosas 5-, tiibadel 3-korruselise, tellisestega, algselt puitvahelagedega, mida keskelt toetati tsehhe kaheks lõõviks jaganud puitpostidega. Suurte ümberehituste käigus 20. sajandi vahetusel asendati enamik puitvahelagesid malmpos-tidele toetuvate raudtaladel tellisvõlvlagedega (osaliselt säilinud). 1903.a. ehitati peahoonele kõrge betoonist veetorn, 1904 valmis puuvillavabrik. Tehas töötas veejõul, milleks Pärnu jõe ehitati pais ja kanal. Algne pais hävis 1919.a suurve ajal ja taastati 1922.a. kapitaalsemana. (EA)



Seisund: Üldseisukord halb, avariiline. Suuremas osas katusetu, ilma avatäidete ja vahelagedeta. Fassaaditellised murenevad. Hoone on ilma kindla funktsioonita ja tühi. Augustis 2005.a. toimund tulekahju ajal põles hoone seest tühjaks, hävisid vahelaed ja katus. Hoone müürid siiski püsti ning annavad hea pildi hoone algsest substantsist. Ümbruses ehitatud nõukogude ajal mitmeid hooneid, mis rikuvad vabrikukompleksi üldpilti.



Mälestise tunnus: Tüüpiline 19. sajandi tellis-tööstusarhitektuuri näide.

Hinnang: Tegemist on Eesti tööstuspärandi ühe silmapaistvama esindajaga, seda eriti ajaloolise Liivimaa kontekstis, mis võrreldes tööstusliku Põhja-Eestiga on tootmishoonete osas alati tagasihoidlikum olnud. Hoonekompleksi väärtust tõstab ka tema roll Sindi linna n.ö tekitajana ja ka tänane paiknemine väikelinnas. Harjumuslikum on seostada ajaloolisi tööstuskomplekse suuremate linnadega. Vabrikuasulast väljakasvanud Sindi jaoks on tegemist absoluutse sümbolehitisega, mille säilimine linnapildis on identiteedi ja keskkonna seisukohalt ülioluline. Samas on selge, et jätkata saab siin ainult täiesti uues funktsioonis (elamine vm). Arvestades hoone seisundit ja säilinud substantsi osakaalu on selge, et ajalooliste osade konserveerimise kõrval on siin küllalt ruumi ka moodsale arhitektuurile. Sümbioosis vanaga on siin võimalik luua vägagi atraktiivne tehiskeskkond.

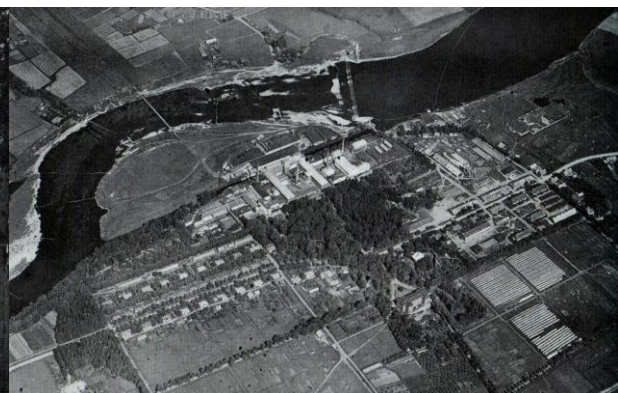
Probleemseim on üksikmälestiste määratlemine ja kaitsevööndi piirid (vt aerofoto eelmisel leheküljel). Antud juhul on üksikmälestisena kaitse all vaid kolm tootmishoonet ja puidust kontorihoone. Osa tootmiskompleksist, kus samuti 19 ja 20. sajandi tellisehitised on igasuguse kaitse alt välja jäänud (vt pilt paremal). Arvestades nende rolli vabrikukompleksis ja tegelikult ka suhteliselt head seisundit, mis tähendab, et omaaegses ehitusviisist ja saab seal kindlasti paremini aimu kui keskosas paiknevate ajalooliste hoonete puhul. Kindlasti tuleks kogu vabrikukompleksi kohta koostada uus ja põhjalikum ekspertiis, kus käsitletakс kõiki hooneid ja rajatisi s.h ka tammi, mis vabriku töös suurt rolli mängis ja mille säilimine küllalt ohustatud on (Euroopa Liidu meetmed kalavarude olukorra parandamiseks).



Ka vajaks inventariseerimist säilinud originaaldetailid, mida hoolimata tulekahjust ja rüüsamisest ikka veel leida on.



Ettepanek: Säilitada staatus olemasolevatel mälestistel. **Tellida ekspertiis vabrikukompleksile tervikuna hindamaks vajadust täiendavate üksikmälestiste kaitseks ja kaitsevööndi piiride muutmiseks.** Ka tuleks hinnata kompleksi väärtusi ja võimalikke meetmeid nende kaitseks. Praegune lahendus selgelt ei täida oma eesmärki ja pigem õõnestab muinsuskaitse rolli arhitektuuripärandi kaitisel. Ilmselt on siin välditud kaitse alla võtmist hoonetel, kus jätkub tootmine, kartes et muinsuskaitse nõuded ja tootmise vajadused ei ole ühildatavad. Kui pidada prioriteetseks hoonete säilimist on alati võimalik leida kompromisse, kus säilivad hooned ja toimub ka tootmine.



Kontor-Ministeeriumikooli hoone Pärnu mnt 38

Reg nr: 8335

Andmed: Ehitatud 19.sajandi keskel (1835-47) (arhitekt Ebenwein) Sindi Kalevi-vabriku valitsuse poolt kontorihooneks. Aastatel 1887-1893 kasutas maja Sindi ministeeriumikool, kus 1891-1893 töötas õpetajana kirjanik Ernst Peterson-Särgava. Sindis avatud ministeeriumikool oli esimene Eestis ja teine Balti riikides. 1893.a., pärast kooli väljakolimist, kasutas hoonet



taas Sindi Kalevivabrik, hiljem nõukogude okupatsiooni ajal oli hoones Sindi 1.detsembri nimelise Vabriku kontor, veel hiljem kasutati hoonet ühiselamuna. Viimane remont toimus hoones 1988.

Seisund: Üldseisukord on rahuldav. Ümbrus väga räämas. Parandamist vajavad vihmaveerennid. Maja vajab värvimist. Hoonesse on kavandatud korterid. Töid ei ole alustatud.

Mälestise tunnus: Ajalooliselt ühiskondlik hoone, mis on mänginud olulist rolli piirkonna sotsiaal- ja hariduselus.

Hinnang: Vastab ajaloomälestise tunnustele, huvipakkuv ka tüpoloogia ja arhitektuuri parandi kontekstis. Osa vabrikuansamblist.

Ettepanek: Säilitada mälestise staatus.



Sindi õigeusu kirik ja kiriku park

Aadress: Pärnu mnt 16, Sindi

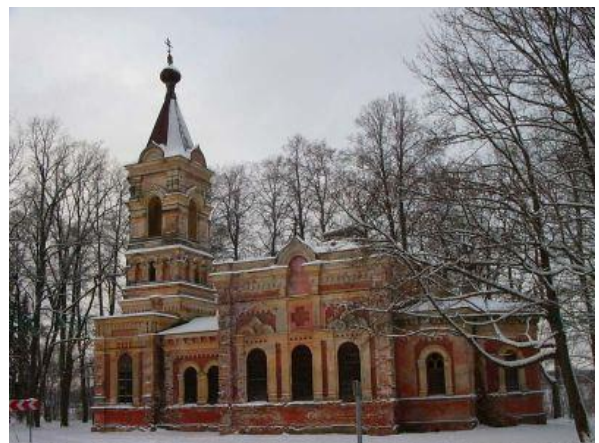
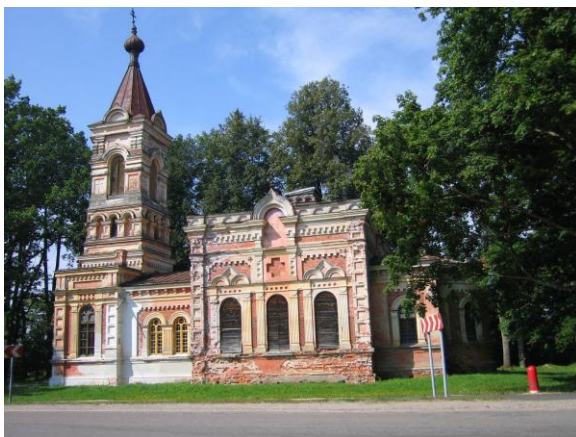
Reg nr: kirik 16778

Park 16779

Andmed, kirjeldus: Sindi Jumalaema Uinumise apostliku õigeusu kirik valmis 1899. a, selle ehitamist rahastasid Moskva kaupmees Roman Shön ja Sindi kalevivabriku ühisus. Kirik suleti 1962. a., sellest ajast kasutas Pärnu Endla teater seda rekvisiidilaona. Historitsistlik, traditsiooniliselt kolmeosaline, kesktelje suhtes sümmeetriline, kellatorniga ja apsiidiga tellishoone. Fassaadiviimistluses puhas punane dekooriga tellisladu ja valge krohv. Erinevalt teistest Pärnumaa AÕ kirikuhoonetest on kujundamisel kasutatud nn. vene baroki elemente, dekoor on väga rikkalik.

Tehniline seisund: Avariiline. Sokkel ja seinad kohati murenenud, tellisseinad osaliselt lõhenenud, välimine kiht maha kukkunud. Karniisid murenevad, katuse neeludesse jookseb vesi. Müürid on nelitise kirde, ja edelalurgas varisemisohhtlikud jne.

Mälestise tunnus: Piirkonna ja ajastu sakraalehituse erandlik näide.



Park: Sindi Jumalaema Uinumise apostliku õigeusu kiriku vabakujundusliku pargi kujundamist alustati arvatavasti kohe pärast kiriku valmimist 1899 aastal ka pargi kujundamist, kuid peamine osa pargist on rajatud 1934-1950 aastal. Liigirikkuselt on tegemine vaese pargiga. Kokku 22 taksonit, millest 4 on okaspuud. Nende 22 seas on 13 kodumaist ning 9 võõramaist puittaimetaksonit. Park on oluline Sindi linna haljastuse seisukohalt ja väärtuslik põlipuud poolest, samuti õigeusu kiriku ansambli osana. Pindala 3.4 ha. (Heldur Sander "Pärnu maakonna ja linna ning Sindli linna looduskaitsealuste parkide ja puisteede ülevaade ning puittaimede nimestikud". Tallinn, 1997.a.)



Hinnang olukorrale: Sindi õigeusu kirik moodustab koos pargiga tervikliku ansambli. Kirik ise vastab igati mälestise tunnustele. Samas on tema tehniline seisund selline, mis ootab kiireid lahendusi ja intensiivsete lagunemisprotsesside peatamist. Kirikuhoonel on potentsiaali olla ka kontserdite jm kultuuriürituste toimumise kohaks. Praegu linnas (vist) vastav saal puudub. Kiriku park moodustab olulise osa ansamblist, kuid ei vasta eraldi mälestise tunnustele ja oleks otstarbekam käsitleda seda pigem kirikuhoone kaitsevööndina kui eraldi mälestisena. Park on ka looduskaitse all.

Ettepanekud: - Muuta park eraldi numbriga mälestisest õigeusu kiriku kaitsevööndist.
- Leida võimalusi europrojektideks, et linnale kontserdisaali saamise nime all hankida eurorahasid kiriku korrastamiseks (regionaalarengu edendamiseks mõeldud meetmed).

Elamu ja kõrvalhoone Kooli 3

Reg nr: 16755, 16756

Andmed: Ehitatud 1902.a. Õigeusu kiriku kirikumõisa peahoone ja abihoone. Peahooneks liigitamine tundub hoone väga tagasihoidliku fassaadi ja mitut sissepääsu vaadates küll üsna küsitav. Laudvoodriga rõhtpalkelamu, sobimatu katus trapetsprofiiliga plekist. Vahvärk-konstruktsioonis kõrvalhoone olnud algselt laastukatusesga, täna eterniit. Kahekorruseline, alla kelder ja peal kahekambriline ait.

Seisund: Elamul rahuldav, sobimatu katus devalveerib hoone arhitektuurset väärtust. Kõrvalhoone pigem avariilisusele kalduv, katusel eterniit kohati puudu, tellised murenenud.

Hinnang: Kirikumõisa eluhoone puhul on tegemist ülilihtsa vernakulaarse hoonetüübiga, mis ajastu kontekstis millegi erilisega silma ei paista, küll aga võib siin nentida teatud lokaalselt tähtsust. Kõrvalhoone paistab ajastu ja tüpoloogia kontekstis märksa erilisemana silma. Ühelt poolt ei leidnud tellisetäidisega vahvärk-konstruktsioon meil kuigi laialdast kasutust, teisalt on aga ka selline kahekorruseline majandushoone mitte just liiga levinud. Arvestades asjaolu, et väljaspool mõisaid ja tööstuskomplekse on meil majandushooneid kaitse all vaid ükskuid on sellise küllalt erilise hoone kaitsmine väga tervitatav. Laiemas väärtuste kontekstis on antud hoonekompleksis väärtuslik just abihoone ja kirikumõisa kaitse pigem kaasnev nähtus.

Ettepanek: Säilitada mõlemad hooned kultuurimälestise staatuses.



Kool-kirikuhoone Kooli 9



Reg nr: 16760

Andmed: 1901.a. valminud kolmekorruseline punastest tellistest koolimaja. Tollane kool jagas jagas ruume lasteaiaga ja luteriusu kirikuga. Esindusliku ilme annavad hoonele põletatud savitellistest laotud välisseinte vuugitud tellismuster ja dekoor. Säilinud on ka hoovipoolse välisukse valgimik ja piida horisontaalosa. Kahjuks on lammutatud ja suletud hoone peasissepääs mis oli oluliseks aktsendiks fassaadil. Kõik akende avatäited vahetati 1960-ndail aastail. 2004.a. alustati taas akendevahetusega ning eeskujuks võeti algsed aknad. Peasissekäik hävinud. Nõukogude ajast rida juurdeehitusi, hoovi pool.

Seisund: Heas korras. Hoones tegutseb Sindi Gümnaasium, hoonet ja ümbrust hooldatakse pidevalt. Viimaste aastate remonditööd muinsuskaitse järelevalve all hoone väärtust oluliselt tõstnud.

Mälestise tunnus:

Ajalooliselt ja arhitektuuriliselt oluline hoone Sindis

Hinnang:

Tüpoloogiliselt huvitav kombineeritud funktsiooniga hoone. Oluline roll Sindi arhitektuuripärandis.

Ettepanek: Säilitada kultuurimälestise staatus



Sindi raudteejaama ansambel

Sindi raudteejaama ansambel on üks terviklikumaid ja paremini säilinud komplekse Eesti raudteearhitektuuris. 1928. aastal avatud kitsarööpmelise raudtee lõik Pärnu ja Eidapere vahel tõi kaasa ka jaamakomplekside väljaehitamise. Selleks kasutati ins Leon Johansoniloodud tüüpprojekte. Samade projektide järgi on ehitatud ka Vilu- veres ja Vändras, kuid ku- sagil mujal ei olnud komp- leks nii suur ja terviklik, ega tänaseni sel määral säilinud.



Sindi raudteejaama kompleks. Foto rmt-st 20 aastat ehitamist Eestis.



Sindi raudteejaama hooned pärast valmimist. R. Kalda erakogu. www.hansaco.ee/raudtee

Sindi raudteejaama peahoone

Reg nr: 16762

Andmed: Ehitati 1927-29.a. Ins. L. Johanson. Hoone allkorrusel paiknesid oote-, pagasi- ja posti- ning telefonsideruumid, ülakorrusel kaks korterit. Sümmeetrilise põhiplaaniga poolkelp-mansardkatusega puitsõrestik hoone. Hoone on väga hästi restaureeritud 2005. aastal, vaid aknad on esialgu säilitatud nõukogudeaegsed, mille jaotus ei järgi originaallahendust.



Seisund: Üldseisukord hea. 2005.a. restaureeriti välisfassaad, katus ning esimese korruse ruumid. Katusekatte vahetati, keraamiline kivi laudis uuendati ning seinad tihendati. Esimesele korrusel tegutseb noortekeskus, II kr on korterid. Taastati tagafassadil varjualune.

Mälestise tunnus: Johansonide arvukate korduvkasutamiseks projekteeritud traditsionalistlike raudteehoonete ilmekamaid näiteid.

Hinnang: Vastab mälestise tunnustele nii raudteearhitektuuri pärandi, puitarhitektuuri kui Sindi linna arengus olulist rolli mänginud sümbolehitiste kontekstis.

Ettepanek: Säilitada mälestise staatus.



Raudteejaama käimla, Paide mnt 1

Reg nr: 16764

Andmed: Ehitatud 1928.a. Ühekordne kõrge püramiidkatusega hoone. Põhiplaanilt ruudukujuline, seinad kaetud püstlaudisega. Katusekate kiviimitatsiooniga plekk. Katuse tipus ventilatsioonikorsten.

Seisund: Rahuldav.

Mälestise tunnus: Raudteejaama peahoone kompleksi kuuluv miljööväärtuslik hoone.

Hinnang: Oluline väikerajatis raudteejaama ansamblis, mille säilimine ilma mälestise staatusega ilmselt probleemne.

Ettepanek: säilitada mälestise staatus.



Raudteejaama pagasiruum

Reg nr: 16763

Andmed: Ehitatud 1928.a. Ühekorde kõrge püramiidkatusega hoone. Põhiplaanilt ruudukujuline, seinad kaetud püstlaudisega. Katusekate algne - tsementkivi, katuse tipus nooljas teravik.

Seisund: hea

Mälestise tunnus: Raudteejaama peahoone kompleksi kuuluv miljööväärtuslik hoone

Hinnang: Oluline väikerajatis raudteejaama ansamblis, mille säilimine ilma mälestise staatusega ilmselt probleemne.

Ettepanek: säilitada mälestise staatus.



Elamu ja kuur Paide 3

Reg nr: 16765, 16766

Andmed: 1930. a ehitatud L. Johansonini tüüpprojektile baseeruv raudteelaste elamu oli kahe korteriga, üks üla- ja teine alakorrusel. Traditsionalistliku üldilmega hoone on sümmeetrilise põhiplaani, poolkelpkatusega, püstlaudvooderdusega, rõhutatud laiade aknapiirdelaudadega. Osa ansamblist kõrvalpaiknevate hoonete ja L. Johansonini projekteeritud jaamahoonega. Kinnistul paiknev kuur teadlikult elamuga sobivaks kujundatud kvaliteetne abihoone.

Seisund: Hea, kuuril rahuldav.

Mälestise tunnus: Traditsionalistliku arhitektuuri näide Sindis.

Hinnang ja ettepanek: Vastab mälestise tunnustele nii raudteearhitektuuri pärandi, puitarhitektuuri kui Sindi linna arengus olulist rolli mänginud sümbolehitiste kontekstis. Osa tervikansamblist. Säilitada mälestise staatus.



Elamu ja kuur Paide 5

Reg nr: 16767, 16768

Andmed: 1930. a ehitatud L. Johansonini tüüpprojektile baseeruv raudteelaste elamu oli kahe korteriga, üks üla- ja teine alakorrusel. Traditsionalistliku üldilmega hoone on sümmeetrilise põhiplaani, poolkelpkatusega, püstlaudvooderdusega, rõhutatud laiade aknapiirdelaudadega. Osa ansamblist kõrvalpaiknevate hoonete ja L. Johansonini projekteeritud jaamahoonega. Kinnistul paiknev kuur teadlikult elamuga sobivaks kujundatud kvaliteetne abihoone.

Seisund: Hea, kuuril rahuldav.

Mälestise tunnus: Traditsionalistliku arhitektuuri näide Sindis, kuur miljööväärtusega hoone, mis moodustab osa ansamblist.

Hinnang ja ettepanek: Vastab mälestise tunnustele nii raudteearhitektuuri pärandi, puitarhitektuuri kui Sindi linna arengus olulist rolli mänginud sümbolehitiste kontekstis. Osa tervikansamblist. Säilitada mälestise staatus.



Elamu, kelder ja kuur Paide 7

Reg nr: 16769, 16770, 16771

Andmed: 1930. a ehitatud L. Johansoni tüüpprojektil baseeruv raudteelaste elamu oli kahe korteriga, üks üla- ja teine alakorrusel. Traditsionalistliku üldilmega hoone on sümmeetrilise põhiplaaniga, poolkelpkatusega, püstlaudvooderdusega, rõhutatud laiade aknapiirdelaudadega. Osa ansamblist kõrvalpaiknevate hoonete ja L. Johansoni projekteeritud jaamahoonega. Kinnistul paiknev kuur teadlikult elamuga sobivaks kujundatud kvaliteetne abihooone, mis paraku hilisematel aegadel on saanud sobimatu juurdeehituse (ilmselt saun).

Seisund: Hea, kuuril ja keldril rahuldav.

Mälestise tunnus: Traditsionalistliku arhitektuuri näide Sindis, kuur ja kelder (tüpoloogiliselt huvitav) miljööväärtusega hooned, mis moodustavad osa ansamblist.

Hinnang ja ettepanek: Vastab mälestise tunnustele nii raudteearhitektuuri pärandi, puitarhitektuuri kui Sindi linna arengus olulist rolli mänginud sümbolehitiste kontekstis. Osa tervikansamblist. Säilitada mälestise staatus.



Sindi Tarbijate Ühisus

Address: Pärnu mnt 42

Reg nr: 16782

Andmed: 1938.a. 13.jaanuaril lubas Majandusministeeriumi Tööstusosakond Sindi Tarvitajate Ühisusele ehitada ja sisseseada Sindi alevisse jahuveski, leivaining pagaritööstuse vastavalt esitatud plaanile (Sindi LV arhiiv).



Ilmselt pärineb hoone siiski varasemast perioodist, tõenäoliselt I MS eelsest ajast. Hiljem asus seal postkontor ja Tarvitajate Ühisuse pood. Hoone oli algselt L-kujulise põhiplaaniga, ühekorruseline, kõrge poolkelpkatusega. Hiljem on algsed ümarkaarseid aknaavasid suurendatud ja asendatud kandiliste akendega, punane tellisfassaad krohviti jne. Hoone üle 50 m pikkune, esifassaad on paralleelne Pärnu mnt-ga, pöördudes siis 90-kraadise nurgaga põhja poole. N-tiiva karniis puidust. Hoone poolkelpkatus oli algselt kaetud tsingitud valtsplekiga, nüüd on maja eterniitkattega

Tehniline seisund: Halb. Katuse N-tiivas puudub harjaplekk, puuduvad samuti vihmaveerennid ja -torud esfassaadil. Tagafassaadil vihmaveerennid vajavad parandamist. Krohv osaliselt irdunud. Niiskusprobleemid sokliosas jne.

Mälestise tunnus: Hoone tüübi näide Sindi linnas

Hinnang olukorrale: Hoolimata tüpoloogisest esindatusest ja teatud ajalooäärtusest omaaegse ühistegevuse tunnistajana tuleb tõdeda, et hoone on tänu korduvatele ümberehitustele pea tundmatuseni muutunud ja ei oma arhitektuurimälestise tunnuseid.

Ettepanek: Mälestiste nimekirjast kustutada.



Endine haiglahoone Jaama 1

Reg nr: 16753

Andmed: Ehitatud 1935. aastal Sindi linna haiglaks. Funktsionalistlik hoone asümmetriliste liigendatud mahtude, lihtsate lubikrohvitud fassaadidega. Valdav osa avatäidetest on säilinud originaalis. Vahetatud on vaid välisukused ja kaks väikest akent hoone tagaküljel. Siseruumides tehtud euroremonti. Siiski on säilinud rida originaalsiseuksi, radiaatorid, trepikoda tervikuna jne. Täna kasutusel Perearstikeskusena, mis igati kooskõlas hoone algse funktsiooniga.

Tehniline seisund: hea.

Hinnang: Hoone väärib tähelepanu nii tüpoloogilisest aspektist (spetsiaalselt haiglaks projekteeritud hoone), kui ka väikelinna kontekstis edemeelse arhitektuurikäsitluse tõttu. Hoolimata välisuste vahetusest on suur osa originaasubstanstist säilinud. Vastab mälestise tunnustele.

Ettepanek: Säilitada riikliku kaitse all oleva kultuurimälestise staatus.



Sindi raekoda, Pärnu mnt 12

Reg nr: 16775

Andmed: Ehitatud 1935-37, ins. J. Kinnunen. Lisaks esimesel korrusel paiknevatele linnavalitsuse ruumidele (kant-elei, saal jm.) oli hoones ka kuus 2-3-toalist korterit. 2-korruseline, lakoonilise kujundusega funktsionalistlik hoone. Esindusfunktsiooni rõhutab skandinaavia eeskujudele viitav kõrge 4-tahuline torn.



Tehniline seisund: Seisukord rahuldav. Pidevalt hooldatud. Torniosa vajaks enam tähelepanu avatäidete osas. Fassaad vajaks hooldust (survepesu, vuugiparandused).

Mälestise tunnused: 1930. aastate funktsionalistliku arhitektuuri näide Sindis, selgelt positsioneeruv koht administratiivhoonete tüpoloogias.

Hinnang: Kohaliku võimu tugevuse sümbol omaaegses EW-s. Puhasvuuk silikaattelistest fassaadidega esindab üht funktsionalismi ilmingute alaliiki. Huvitav näide omavalitsushoonete tüpoloogias (sarnaseid suundumusi kannab ka ins E. Ottingu projekteeritud Viljandi raekoda 1931. aastast).

Ettepanek: Säilitada kultuurimälestise staatus kui ajastu arhitektuurikeele ja tüpologia ilmekas esindaja.



Rullikuur Pärnu mnt 63 A

Reg nr: 16795

Andmed: Hoone on ehitatud ilmselt 20. sajandi esimesel kümnendil. Suhteliselt väike põletatud tellistest hoone on tagasihoidlike mõõtmetega tüüpiline historitsismi-sugemetega utilitaarne hoone. Algne täpne funktsioon ja selle roll Sindi hoonestuse kontekstis ebaselge. Täna usuühingu kasutuses.

Seisund: Avatäited asendatud. Katusekattematerjal trapetsprofiiliga plekk (mälestisele täiesti sobimatu materjal). Tellised fassaadidel mitmelt poolt murenenud.

Hinnang: Arhitektuursete väärtuste poolest mälestise staatust ei vääri. On huvitav hoonetüüp Sindi arhitektuuripärandi kontekstis. Võimalik, et ka tööstusarhitektuuri kontekstis. Väärtuse täpsemaks hindamiseks peaks olema selge algne kasutus, mille kindlakstegemine kahjuks käesoleva töö koosseisu ei mahu. Esmapilgul tundub, et kui suudetaks tagada hoone säilimine linna arhitektuuripildis (detailidest pole enam põhjust rääkida, need on juba läinud), siis tundub, et mälestise staatus pole möödapääsmatult vajalik.



Wöhrmanni puistee 2-18

Reg nr: W pst 2 – 16807

W pst 4 – 16 808

W pst 6 – 16 809

W pst 8 – 16809

W pst 10 – 16 811

W pst 12 – 16 812

W pst 14 – 16 813

W pst 18 – 16 814

Andmed: Tegemist on Sindi töölisasula vanima osaga, mis rajati kohe alguses koos vabriku rajamisega. Wöhrmanni pst paiknesid n.ö pisut paremad, ka meistrite elumuteks nimetatud hooned. Lihtsad

töölised elasid barakkides, mis jäid kaugemale tänase Pärnu mnt äärde. Majad paiknesid kolmes reas ja neid oli kokku 33. Hooned olid kelpkatusega, ühekorruselised. Säilinud on neist jõepoolne rida, mida omal ajal on nimetatud altmajadeks, kitsekülaks ja lillekülaks. Tüpoloogiliselt võib ansamblis eristada kahte hoonetüüpi.



Foto raamatust „Sindi linn ja 1. detsembri nim vabrik”



Wöhrmanni pst 8



Wöhrmanni pst 10



Wöhrmanni pst 12



Wöhrmanni pst 14

Vanem, suhteliselt madala kelpkatusega hoonetüüp, mis algselt oli kaetud püstlaudisega, ees olid kuueruudulised aknad (W pst 8,10,12,14). Pisut hilisem viil- või kõrge poolkelpkatuse ja rõhtlaudisega hoonetüüp (W pst 2,4,6,18) on juba hilisema esteetikaga.



Wöhrmanni pst 2



Wöhrmanni pst 4



Wöhrmanni pst 6



Wöhrmanni pst 18

Seisund: Enamiku imetatud hoonetest seisund on halb, üksikutel rahuldav. Samas mitte ühelgi lootusetu. Peamised probleemid on viimaste aastakümnete jooksul kasutatud valed renoveerimisvõtted, mis mõjuvad halvasti ka hoonete säilivusele, mitte ainult arhitektursele välisilmele ja autentsusele. Samuti puudujäägid hoolduses, puuduvad vihmaveesüsteemid jne.

Hinnang: Kalevivabriku tootmiskompleksi kõrval on tegemist kõige vanema osaga Sindi arhitektuuripärandist, mis nii tüpoloogiliselt kui stilistiliselt omab olulist rolli eesti arhitektuuri (eriti puitarhitektuuri) ajaloos. Väärivad igati mälestise staatust ja ka senisest enamat tähelepanu ja meetmeid, tagamaks nende korrastamine parimate restaureerimispõhimõtete kohaselt. Lisaks kompleksi kuuluvatele majadele, on nii ansambli kui terviku seisukohalt, kui ka



tüpoloogiliselt huvitav, hoonete taga paiknev käimlahoone, mis võiks olla haaratud mälestiste kaitsevööndisse.

Ettepanek: Säilitada mälestise staatus. Leida võimalusi käimlahoone säilitamiseks. Koostöös Muinsuskaitseametiga koostada eritingimused ja restaureerimisjuhised hoonete korrastamiseks. Oluline, et see tehtaks kogu ansamblile tervikuna, mitte juhuslikult ja isevoolu teed ükshaaval. Väärtuslikumad on just vanemat tüüpi hooned (8,10,12,14), mille seisund kiiremat sekkumist vajaks. Et neist kõigist kuulub pool või enam Sindi linnale oleks siinkohal vajalik ka linna aktiivsus. Neis majades võiks ka edaspidi paikneda linna korterid, aga siis enam mitte sotsiaalkorteritena vaid pigem noorte õpetajate vm linnale vajalike spetsialistide majutamiseks, kelle tööle tulekul korter võiks olla oluliseks argumendiks.

Eesti Tarbijate Ühisuse hoone

Pärnu mnt 26A

Reg nr: 8334

Andmed: Hoone on ehitatud ajavahemikul 1835-1947 (arh. Erbenwein) elamuks. 1895 aastast oli majas kalevivabriku kauplus. 1902.a., mil asutati Sindi Kalevivabriku Tarvitajate Ühistu, mis oli üks esimesi omataoliste hulgas Eestis, jätkas kauplus tegevust Tarvitajate Ühisuse kauplusena. Olevat omanud kohalike elanike hulgas suurt populaarsust. Nõukogude okupatsiooni perioodil oli hoones 3 korterit (kuni 1982). 1983.a. avati hoones muuseum. Samal aastal tähistati Sindi Vabriku 150.a. juubelit.

Seisund: Hea, ümbrus hooldatud.

Mälestise tunnus: 1902. loodud Eesti Tarvitajate Ühisus Sindis oli Eestis esimene.

Hinnang: Tegemist on hoonega, mis moodustab orgaaniliselt osa Wöhrmanni pst elamute ansamblist. Hästi korrastatuna pakub ta ka ühtlasi pilti, millised võiks olla ka kõik ülejäänud majad puiesteel.

Ettepanek: Säilitada mälestise staatus.



Elamud Kooli 4 ja 6

Reg nr: 16757, 16758

Andmed: 19. sajandil ehitatud ühe-korruselised puidust töölisbarakid, kus algselt oli kuus suurt kergete vahe-seinte ja kardinatega 4-6 perekonna vahel jagatud 10-12 ruutmeetri suurust ruumi. Hilisemate ümberehituste käigus jaotati need koridoride abil oma-ette tubadeks, osaliselt ehitati välja katusekorrused. Domineerib tugevasti eenduva karniisiga poolkelpkatus



Seisund: Üldseisukord halb. Sindelkatus kaetud eterniidiga, plaadid osaliselt lahti ja alla kukkunud. Vihmaveesüsteem lagunenud. Osaliselt värvitud aknaid, hoone värv luitunud. Maapind kasvanud, kattes osaliselt sokli. Vuukide ümber olevat plekki paigatud.

Mälestise tunnus: Ajalooliselt ja arhitektuuriajalooliselt oluline hoone Sindis.

Hinnang: Sindi kui kalevivabriku sünnitatud linna ajalugu on tänavapildis loetav vaid üksikutes kohtades. Kooli tänava üürikasarmud on üks neist. Tüpoloogiliselt koosnes Sindi 19. sajandi elamufond õige mitmetest erinevatest hoonetüüpidest, neist on säilinud vaid Wöhrmanni puistee meistrite elamud ja siinkäsitletud töölisbarakid. Nii Sindi arhitektuuripärandi, eesti puitarhitektuuri kui tööliselamute tüpoloogia kontekstis on tegemist hinnalise hoonetüübiga, mille säilimine kasvõi ühe näitena oleks eesti kultuurile oluline. Võimalik et tuleks keskenduda ühele hoonele ja katsuda leida võimalusi selle päästmiseks. Siis Kooli 4, kui visuaalsel hinnangul tehniliselt paremas seisundis olev hoone.

Ettepanek: Esialgu säilitada mõlemad hoone mälestise staatuses. Leida vahendeid (linna eelarvest, riigilt) alustamaks vähemalt Kooli 4 korrastamist.



Kooli 4



Kooli 6

Elamu Kooli 8

Reg nr: 16759

Andmed: 19. sajandi keskel ehitatud tööliselamu. Kelpkatusega, ühekorruseline. Sarnaneb Wöhrmanni pst meistrite elamuga. Algselt oli puidust püstvoodriga. Ühekorruselises hoones neli 1-2 toa ja köögiga korterit. Hoone hiljem osaliselt ümberehitatud.

Mälestise tunnus: Ajalooliset ja arhitektuuriajalooliselt oluline hoone.

Seisund: Seisukord halb. Katusekate eterniit. Üksin katud samuti eterniidiga. Sokliosa laotud silikaadist, vihmaveesüsteemid osaliselt lagunened. Vihaveetorud lõppevad liiga kõrgel, mistõttu vesi ei ole hoonest kaugele juhitud. Katuseharjad kaetud plekiga, mis osaliselt amortiseerunud. Kooli tn poolne uks vahetatud.

Hinnang: Üldiselt sama tüüpi hoone kui Wöhrmanni puistee elamud. Omades sealseid analooge on tegelikult raske leida põhjust, miks peaks lisaks Wöhrmanni puistee ansamblile ühte sealsetest hoonetest veel üksikuna kaitsma. Tüpoloogiline ja arhitektuuriajalooline esindatus on seal täiesti olemas. Ka ei saa siinkohal rääkida ansamblist või terviklikust keskkonnast. Pigem mõjub hoone juhuslikuna. Arvestades piiratud ressursse kõigil tasanditel oleks õige keskenduda Wöhrmanni puistee hoonetele ja Kooli t 8 mälestiste nimekirjast kustutada.

Ettepanek: Kusutatada riiklike kultuurimälestiste hulgast.



Elamu Pärnu mnt 11

Reg nr: 16774

Andmed: Tegemist on 1950. aastatel tüüpprojekti ehitatud silikaatvoodriga eramuga. Hoone sattumine mälestiste nimekirja 1998. aastal on ilmselgelt aadresside vms eksimise tulemus, kuivõrd mälestise tunnuseid on talt võimatu leida.

Hinnang: Põhimõtteliselt väärivad säilitamist ka 1950. aastate eramuarhitektuuri põnevaimad, aga ka tüüpilisemad näited. Kas see hoone just nende hulgas sobivaim on, on üsna küsitav. Soovides säilitada tüüpilist, on otstarbekas tegeleda elamugrupi või ansambliga. Ainsa argumentina hoone säilitamiseks mälestiste nimekirjas võikski kõne alla tulla just esindatuse printsiibist vaadeldes ehk siis oma ajastu hoonetüübi traditsiooniline esindaja. Mis on juba kaitse all ja ei vaja täiendavat bürokraatiat ja energiakulu. Kindlasti ei ole tegu parima (aga igati normaalse ja hästisäilinud) näitega.

Ettepanek: Kaaluda mälestiste nimekirjast kustutamist.



Elamutegrupp Pärnu mnt 13-21

Pärnu mnt 13

Reg nr: 16776

Andmed: 1932. aastal ehitatud puitelamu, kõrge viilkatuse ja katusekorrusega. Maja on eterniitkatusega, vahelduvad püst- ja rõhtlaudis, viilu osas laudise äär kaunistustega. Hoone lõunaküljel veranda.

Tehniline seisund: Seisukord rahuldav. Laudise värv luitunud, II korruse ja osaliselt I korruse aknad vahetatud plastikakende vastu.

Mälestise tunnus: Ajastu tüüpiline arhitektuurinäide Sindis.

Hinnang: Tegemist on tüüpilise 1930. aastate väikeelamuga, kus tunda pigem kohaliku ehitusmeistri või tehniku kui arhitekti kätt. Vernakulaarse hoonetüübi klassikaline esindaja, millel eelkõige väärtus ehitustraditsioonide kandja ja ansambli osana, mitte üksikobjektina.



Pärnu mnt 15.

Reg nr: 16777

Andmed: 1932. aastal ehitatud puitelamu, kõrge viilkatuse ja katusekorrusega. Maja on valtsplekk-katusega, vahelduvad püst- ja rõhtlaudis. Fassaadi ilmestavad akna- ja ukseraamistused. Välisukse kohal plekist pitsiga varikatus. Tahvelluks. Hoone lõunaküljel veranda.

Tehniline seisund: Rahuldav-hea. Hoone on hooldatud. Osa aknaid I korrusel ja verandal on asendatud plastikakendega.

Mälestise tunnus: Ajastu tüüpiline arhitektuurinäide Sindis.

Hinnang: Tegemist on tüüpilise 1930. aastate väikeelamuga, kus tunda pigem kohaliku ehitusmeistri või tehniku kui arhitekti kätt. Vernakulaarse hoonetüübi klassikaline esindaja, millel eelkõige väärtus ehitustraditsioonide kandja ja ansambli osana, mitte üksikobjektina. Hinnalisimaks võib pidada ukse ja varikatuse vormistust.



Pärnu mnt 17

Reg nr: 16780

Andmed: Ehitatud 1930-te algul. Katusekorruse plaan kinnitatud 1934.a. Puitelamu, laudvoodri ning valtsplekkkatusega. Esifassaadi keskel eenduv väljaehitis. S-otsas veranda. Välisüksed algsed. Aknad I korrusel asendatud plastikakendega. Projektis kavandatud rikkalikum puitdekoor on jäänud teostamata. Katusekorruse osas on viiludel püstlaudis, üljäänud osas rõhtlaudis.



Tehniline seisund: Seisund hea, hoone ja ümbrus on hooldatud.

Mälestise tunnus: Ajastu tüüpiline arhitektuurinäide Sindis.

Hinnang: Tegemist on tüüpilise 1930. aastate väikeelamuga, kus tunda pigem kohaliku ehitusmeistri või tehniku kui arhitekti kätt. Vernakulaarse hoonetüübi klassikaline esindaja, millel väärtus ehitustraditsioonide kandja ja ansambli osana, mitte üksikobjektina.

Pärnu mnt 19

Reg nr: 16781

Andmed: Projekt valminud 1933.a. Esimene omanik Aleksander Tamm. Puitelamu, kaetud laudvoodriga. Esifassaadi keskel eenduv väljaehitis. Maja mõlemas otsas eeskojad sissepääsuga. Algselt sindelkatus. Täna uus kiviimitatsiooniga profiilplekk. Välisüksed ja aknad algsed. Fassaadi ilmestavad akna- ja ukse raamistused. Soklipealne osa kaetud püstlaudisega, mille lõpetab karniis.



Tehniline seisund: Seisukord hea, pidevalt hooldatud ja ümbrust korrastatud.

Mälestise tunnus: Ajastu tüüpiline arhitektuurinäide Sindis.

Hinnang: Tegemist on tüüpilise 1930. aastate väikeelamuga, kus tunda pigem kohaliku ehitusmeistri või tehniku kui arhitekti kätt. Vernakulaarse hoonetüübi klassikaline esindaja, millel väärtus ehitustraditsioonide kandja ja ansambli osana, mitte üksikobjektina.

Pärnu mnt 21

Reg nr: 16782

Andmed: Ehitatud 1930-tel aastatel. Projekt kinnitatud 1932.a. Maja on rõhtpalikidest ning kaetud laudvoodriga, vahelduvad püst- ja rõhtlaudis. Hoone S-küljel paikneb veranda. Veranda historitsistlike sugemetega aknad on algsed. Majal on poolkelpkatus, katusekate tsingitud valtsplekk. Eeskoda hoone põhjaküljel. Väga esinduslik välisuks, kus traditsioonilist vernakulaarset hoonet ilmestavad ajastu moevõtteid meenutavad art decolikud detailid valgmikul ja trepipiirdel



Tehniline seisund: Seisukord rahuldav. Laudvoodri värv luitunud, katuseplekk roostetab. Osaliselt kahjustunud laudise soklipealne osa. Vihmaveesüsteemid korras.

Mälestise tunnus: Ajastu tüüpiline arhitektuurinäide Sindis.

Hinnang: Tegemist on tüüpilise 1930. aastate väikeelamuga, kus tunda pigem kohaliku ehitusmeistri või tehniku kui arhitekti kätt. Vernakulaarse hoonetüübi klassikaline esindaja, millel väärtust tõstab kohalikus kontekstis ebatavaliselt rikkaliku vormistusega sissepääs.



Ettepanek: Arvestades hoonekompleksi kuulumist miljööalasse, siis säilitada mälestiste nimekirjas hooned Pärnu mnt 19 ja 21. Mõlemad on teistest pisut väljapeetuma arhitektuurse teostusega ja säilitanud enam originaalsubstantsi. Ülejäänud puhul piisaks säilimiseks paiknemisest miljööala, muidugi juhul kui kehtestatakse nt miljööala kaitse- ja kasutuseeskirjad teemaplaneeringu vms näol.

Elamu Kooli 2, Pärnu mnt 25

Reg nr: 16754, 16783

Andmed: Kahest (keskelt madalama ühenduslüluga ühendatud) hooneosast koosnev liithoone. Ehitatud 19. sajandi II poolel. Kooli tn poolne osa (laudisega) on olnud vabriku haigla, enne seda paiknes seal trahter. Pärnu mnt poolses osas paiknes apteek (krohvitud). Materjalikäsituselt on mõlemad hooned täiesti erinevad. Kahe hoone vaheline ühenduslüli on selgelt hilisema loomuga. Käesoleval ajal kasutuse elamuna, 18 korteriomandit.



Seisund: rahuldav. Suur osa aknaid vahetatud plastikakende vastu. Kooli tänavapoolse tiiva sammastportikus toetub asbesttorudele.

Mälestise tunnus: Registris puudub.

Hinnang: Tegemist on hoonega, mille kuulumine mälestiste nimekirja on küllalt küsitav, tüpoloogilisest aspektist tekib küsimus, millena teda käsitleda. Kõrtsi, haigla või elamuna? Arhitektuursest aspektist on eksterjööris tegemist küllalt tavapärase 19. sajandi hoonetüübiga, mille arhitektuurne säilivus pealegi soovida jätab. Teatud miljöölised väärtused ja Sindi linna ajalootähisena toimimine on kahtlemata siiski olemas. Peab tõdema, et neid väärtusi ja detaile, mille puhul riikliku kultuurimälestise staatusest enam kasu on, kui paiknemisest miljööalal või mälestiste kaitsevööndis (piirkonnas on mälestistel ühine kaitsevöönd, mis jääb kehtima ka juhul kui konkreetne objekt nimekirjast kustutada. Hoone mahtude ja arhitektuurse üldilme säilitamiseks piisab ka kahest eelpoolmainitust.

Ettepanek: Kustutada mälestiste nimekirjast arhitektuurimälestise tunnustele mittevastavuse tõttu.



Pärnu mnt 51

Reg nr :16788

Andmed: Hoone algne funktsioon esialgu ebaselge. Viimastel kümnenditel kasutusel korteritena, täna valdavas osas tühi. Stilistiliselt selgelt klassitsismi-sugemetaga hoone. Stilistikas võib tõmmata paralleele ülevenemaaliste tüüpprojektidega, samas ei ole otseselt neist ühegagi seostatav.



Täna tegutseb hoone ühes nurgas taarapunkt. Omaaegne kivistus on asendatud eterniidiga. Ehitatud tõenäoliselt 19. sajandi keskpaiku.

Seisund: Tehniliselt väga halvas seisundis, visuaalsel hinnangul siiski mitte lootusetu. Paiknemine teepinnast allpool on toonud kaasa pidevad niiskuskahjustused.

Hinnang: Eesti puitarhitektuuri ajaloos tähelepanuväärsel kohal olev hoone, mille analooge pole mujalt linnadest teada. Küll aga sealtsamast Sindist, kus aadressil Pärnu mnt 53 paiknes analoogiline hoone, mis tänaseks on asendatud 100 % rekonstruktsiooniga.

Ettepanek: Säilitada mälestise staatus. Arvestades hoone olulist kohta puitarhitektuuri ajaloos, säilitada mälestise staatus. Leida võimalused toetada hoone korrastamist. Sama vajalik oleks tellida tehniline ekspertis. Selle valgusel (kas restaureerimistööd on ikka võimalikud) koostada eritingimused ja restaureerimisprojekt. Viimasele eelnevalt tuleks leida ka hoonele sobilik funktsioon. Linnaomandis oleva hoonena oleks siin sobilik mõni avalik/sotsiaalne funktsioon. Linna, mis on raudteejaama kompleksi hoonete puhul näidanud end väga vastutustundliku peremehena leiab ehk sobiva funktsiooni sellesse hoonesse.



Pärnu mnt 53

Reg nr: 16789

Andmed: Hoone tuntud „Harmonie” seltsimajana. Põhikehandilt sarnane Pärnu mnt 51 hoonele. Stiililiselt selgelt klassitsismisugemetega hoone. Stiilistikas võib tõmmata paralleele ülevene-maaliste tüüpprojektidega, samas ei ole otseselt neist ühegi seostatav. Täna on Selle koha peal välistelt parameetritelt küll sarnane hoone, mis on 100 %ne rekonstruktsioon.



Seisund: Väga hea.

Hinnang: Situatsioon, kus ajaloolise hoone on asendatud rekonstruktsiooniga võib anda aktsepteeritava tulemuse miljööliselt, kuid riikliku kaitse all oleva mälestise puhul selline lähenemisviis ei sobi ja hoone ei vasta mälestise tunnustele. Ka ei tohiks mälestise nimekirjast kustutamine ohustada kuidagi hoone säilimist.

Ettepanek: Kustuda mälestiste nimekirjast.



Elamu Pärnu mnt 55

Reg nr: 16791

Andmed: Tuntud „Valgemajana”, hiljem ka insener Pärna majana. Silmapaistvalt stiilipuhas neorenessanss puitarhitektuuri esindaja Eestis. Kuigi hoonel on taga sobimatu tiibehitis, on fassaad ja selle detailid, s.h ka aknad, peauks ja sismised tiibuksed (must-rilised klaasid) silmapaistvat hästi säilinud. Maja kasutuses elamu-na, rida erinevaid korteriomanike.



Seisund: Tehniline seisund rahuldav, arhitektuurne säilivus esifassaadi osas väga hea. Tagumine tiib olnud algselt võib-olla abihoone vms, tänaseks täiesti arhitektuurivaba hooneosa, mis aga õnneks hoone pidulikkude fassaadi ei häiri.

Hinnang: Väga väärtuslik neorenessanss puitarhitektuuri näide Eesti kontekstis, Sindi esinduslikuim hoone.

Ettepanek: säilitada mälestise staatus. Hoolitseda omanike teavitamise eest, et teadmatusest ei hävitataks väärtuslikke originaaldetaile.



Elamu Pärnu mnt 54

Reg nr: 16790

Andmed: Ehitatud 1936.a. Kroh-
viga kaetud püstpalkhoone. 2-kor-
ruseline eramu on dünaamilise
mahulise liigendusega ning ratsio-
naalse põhiplaaniga. Hoonel on
funktsionalistlikule arhitektuurile
omased detailid: lamekatus, lint-
aknad, poolsilindriline väljaaste,
reelingpiirdega rõdu jne. II korru-
sel paiknevas kohvikus säilinud
esinduslik glasuuritud pottidest
ahi. Analoogilise leiab nt ka
Pärnust Kuuse 2 paiknevast I.
Laasi projekteeritud majast.



Seisund: Rahuldav. Esi- ja külgfassaadid värvitud mõni aeg tagasi, vale värvitüüp, koorub. Avatäited asendatud plastikakende jms-ga. Hoone ja territoorium suhteliselt hooldamata.

Mälestise tunnus: Hea 1930. aastate funktsionalistliku arhitektuuri näide Sindis.

Hinnang: Tegemist ei ole küll üleriigilises kontekstis määrava tähtsusega arhitektuuriteosega, küll aga esindab ta põnevat ja edumeelset suundumust Sindi kontekstis, kus valdav osa majaomanikest valis märksa traditsioonilisema lähenemisviisi. Koos interjööridetailidega silmapaistvalt heatasemeline kohaliku tähtsusega hoone. Funktsionalistliku arhitektuuri on meil täna kaitse all ka küllalt napilt. Probleemiks on avatäidete vahetus ja ilmselt ka sisetööd. Et miljööala sinna ei ulatu ja ilmselt pole ka otstarbekas moodustada, siis tasub säilitada mälestisena.

Ettepanek: Säilitada mälestise staatus.



Elamu Pärnu mnt 56

Reg nr: 16792

Andmed: Ehitatud 1930-ndatel. Funktsionalistlik kahekordne puitelamu. Plekk-katusega, konstruktsioonid puidust, kaetud rõhtlaudisega. Lakoonilise fassaadikäsitlusega, mida ilmestavad aknaraamistused ning lauduset erineva värviga nurgalaud. Tänavapoolne fassadi keskmine osa eenduv. Kasutusel elamuna.

Seisund: Väga hea.

Mälestise tunnus: 1930. aastate funktsionalistliku arhitektuuri näide Sindis.

Hinnang: Üsna klassikaline vernakulaarne puitfunktsionalism. Situatsioonis, kus puitfunktsionalism meie riiklikus mälestiste nimekirjas on praktiliselt esindamata on sellise silmapaistvalt originaalsena säilinud hoone olemasolu nimekirjas ainult tervitatav.

Ettepanek: Säilitada mälestise staatus.



Ansambel Raudtee 2-20, Jaama 1

Raudtee 2

Reg nr: 16796

Andmed: Hoone on ehitatud 1930. aastatel, mil seoses raudtee valmimisega ehitati rida hooneid Raudtee tänava piirkonda. Maja on rõhtpalkidest ning kaetud laudvoodriga. Hoone N- ja S-küljel paiknevad verandad. Maja katus oli tõenäoliselt algelt teiste majadega sarnaselt tsingitud valtsplekist, nüüd eterniitkattega.



Seisund: Üldseisukord rahuldav. Maja laudis vajab värvimist, vihmavee äravoolusüsteem uuendamist, ümbrus hooldamist.

Mälestise tunnus: Ajastule omane arhitektuurinäide Sindi alevis.

Hinnang: Tegemist on tüüpilise 1930. aastate väikeelamuga, kus tunda pigem kohaliku ehitusmeistri või tehniku kui arhitekti kätt. Vernakulaarse hoonetüübi klassikaline esindaja, millel väärtus ehitustraditsioonide kandja ja ansambli osana, mitte üksikobjektina.

Raudtee 4

Reg nr: 6797

Andmed: Hoone on ehitatud 1930. aastate I poolel, mil seoses raudtee valmimisega hoonestati tulevane Raudtee tänava piirkond. Maja on rõhtpalkidest ning kaetud laudvoodriga. Esifassaadi ilmestab kahe poolega tiibuks, mille mõlemad pooled moodustavad eraldi sissepääsu. Hoone S-küljel paikneb veranda, mille välisilme ilmselt ei pärine originaalprojektist. Katus oli algelt kaetud tsingitud valtsplekiga.



Seisund: Üldseisukord hea. Ümbrus hooldatud. Senised remonttööd tehtud Muinsuskaitseametiga kooskõlastamata



Mälestise tunnus: Ajastule omane arhitektuurinäide Sindi alevis.

Hinnang: Tegemist on tüüpilise 1930. aastate väikeelamuga, kus tunda pigem kohaliku ehitusmeistri või tehniku kui arhitekti kätt. Vernakulaarse hoonetüübi klassikaline esindaja, millel väärtus ehitustraditsioonide kandja ja ansambli osana, mitte üksikobjektina. Kuigi valdav osa senistest remonttöödest on suhtunud ajaloolisse substantsi respektiga, esindavad katusematerjal ja veranda selgelt mälestisele sobimatut lähenemisviisi.

Raudtee 6

Reg nr: 16798

Andmed: Hoone ehitusplaan pärineb 19. maist 1932. Kooskõlastus Sindi alevivalitsuselt kahe alumise korreri kasutuselevõtuks pärineb 21. juunist 1933, sama aasta oktoobris lubati kasutusele võtta ka ülemise korruse korterid. Maja on rõhtpalkidest ning kaetud laudvoodriga. Esifassaadil I korruse tsoonis kaks eenduvat ärklit. Maja katus tsingitud valtsplekist. Tagafassaadil eenduv trepikoda.



Seisund: Hoone üldseisukord rahuldav.

Mälestise tunnus: Ajastule omane arhitektuurinäide 1930. aastate Sindi alevikus.

Hinnang: Tegemist on tüüpilise 1930. aastate väikeelamuga, kus tunda pigem kohaliku ehitusmeistri või tehniku kui arhitekti kätt. Vernakulaarse hoonetüübi klassikaline

esindaja, millel väärtus pigem ehitustraditsioonide kandja ja ansambli osana, mitte üksikobjektina. Juba algselt on tegemist omas klassis küllalt tagasihoidliku objektiga nii arhitektuurselt tasemelt kui teostuselt. Hilisemad muudatused avatäidetes on asja ainult hullemaks muutnud. Mitte ühelgi tingimusel ei vasta mälestise tunnustele.

Raudtee 8

Reg nr: 16799

Andmed: Hoone on ehitatud 1930.aastatel, J. Tõnisbergi tellimusel. Maja on rõhtpalkidest ning kaetud laudvoodriga. Mansardkorrusele lõikuv uuk on võrreldes ehitusplaanil olevaga mõnevõrra kõrgem. Hoone S-küljel paikneb veranda. Katus on tsingitud valtsplekist. Hoone kavandil aknad luukidega. Hilisem trepikojalaadne juurdeehitus hoone tagaküljel on ebaproportsionaalne ja sobimatu.

Seisund: Hoone seisund rahuldav, ümbrus hooldatud. Maja vajab värvimist.

Mälestise tunnus: Ajastule omane arhitektuurinäide 1930.aastate Sindi alevikus.

Hinnang: Tegemist on tüüpilise 1930. aastate väikeelamuga, kus tunda pigem kohaliku ehitusmeistri või tehniku kui arhitekti kätt. Vernakulaarse hoonetüübi klassikaline esindaja, millel väärtus pigem ehitustraditsioonide kandja ja ansambli osana, mitte üksikobjektina. Suhteliselt tagasihoidlik esindaja, aga üldjoontes hästi säilinud. Siiski muudab juurdeehitus tagaküljel tema mälestise staatuse küsitavaks. Miljöolist väärtust, mida hoone evib, saab küllalt hästi kaitsta ka miljööala koosseisus.



Raudtee 10

Reg nr: 16800

Andmed: Ehitusplaan pärineb aastast 1931. Maja valmis septembris 1932. Maja on rõhtpalkidest ning kaetud laudvoodriga. Esifassaadi keskel peauks, mida ilmestavad tiheda ruudustikuga aknad mõlemal pool ja pitsilise servaga varikatus. Maja katus on tsingitud valtsplekist. Tagafassaadil trepikoda.

Seisund: Hea. Hoone ja ümbrus hooldatud. Hoone on säilinud olulise osa originaalsubstantsist s.h aknad ja peaukse kujundus.

Mälestise tunnus: Ajastu tüüpiline arhitektuurinäide Sindis.



Hinnang: Tegemist on tüüpilise 1930. aastate väikeelamuga, kus tunda pigem kohaliku ehitusmeistri või tehniku kui arhitekti kätt. Vernakulaarse hoonetüübi klassikaline esindaja, millel väärtus eelkõige ehitustraditsioonide kandja ja ansambli osana. Hea säilivus ja korralik teostus võimaldavad siiski hoonet ka edaspidi mälestisena käsitleda.

Raudtee 12

Reg nr: 16801

Andmed: Hoone ehitusplaan on valminud 30. mail 1931, tellijaks A. Tarlap. Projekt kordab naaberkinnistu Raudtee 10 elamut. Erinevused vaid üksikutes detailides. Sindi Linnavalitsus andis hoonele kasutusloa välja 6. septembril 1932.a. Maja on rõhtpalkidest ning kaetud laudvoodriga. Esifassaadil peauks pitsilise servaga varikatusega. Hoone S-küljel veranda. Katus tsingitud valtsplekist.



Seisund: Seisund on rahuldav. Esifassaadil on vahetatud II korruse aknad (ilmselt juba nõukogude perioodil), kuid pole järgitud algset profiili, ega aknajaotust. Samuti vahetatud N-poolses otsaseinas pööninguaken, mis samuti erineb algsest.

Mälestise tunnus: Ajastu tüüpiline arhitektuurinäide Sindis.

Hinnang: Tegemist on tüüpilise 1930. aastate väikeelamuga, kus tunda pigem kohaliku ehitusmeistri või tehniku kui arhitekti kätt. Vernakulaarse hoonetüübi klassikaline esindaja, millel väärtus eelkõige ehitustraditsioonide kandja ja ansambli osana. Hea säilivus ja korralik teostus võimaldavad siiski hoonet ka edaspidi mälestisena käsitleda.



Raudtee 14

Reg nr: Elamu Raudtee 14

Andmed: Hoone on ehitatud ca 1930. aastatel, mil seoses raudtee valmimisega ehitati rida maju raudtee äärde. Maja on rõhtpalkidest ning kaetud laudvoodriga. Esifassaadil oli algselt peauks, mis nõukogude perioodil tehtud remondi käigus asendati aknaga (fassaadil asukoht loetav, uks näha 1964. aasta inventariseerimisjoonisel). Hoone S-küljel paikneb veranda. Maja katus algselt valtsitud plekist. Tagafassaadil 2 sissekäiku, välisuks ka verandal. Veranda W-poolsel küljel algselt aknad.



Seisund: Rahuldav. Uus katus valtsprofiile jäljendav.

Mälestise tunnus: 1930. aastete tüüpiline Sindi alevi elamu.

Hinnang: Tegemist on tüüpilise 1930. aastate väikeelamuga, kus tunda pigem kohaliku ehitusmeistri või tehniku kui arhitekti kätt. Vernakulaarse hoonetüübi klassikaline esindaja, millel väärtus pigem ehitustraditsioonide kandja ja ansambli osana, mitte üksikobjektina. Suhteliselt tagasihoidlik esindaja.. Teostatud ümberehitused ja üldine arhitektuurne tase muudavad mälestise staatuse küsitavaks. Miljöölist väärtust, mida hoone evib, saab küllalt hästi kaitsta ka miljööala koosseisus.

Raudtee 16

Reg nr: 16804

Andmed: Hoone on ehitatud 1930.aastate I poolel, mil seoses raudtee valmimisega hoonestati tulevane Raudtee tänava piirkond. 1990te lõpus või uue sajandi algul tundmatuseni ümber ehitatud.

Seisund: Rahuldav.

Mälestise tunnus: 1930. aastete tüüpiline Sindi alevi elamu.



Hinnang: Ilmselt olnud kunagi tüüpiline 1930. aastate väikeelamu, millest tänaseks on pigem saanud euroremondi ajatu tüüpiline versta-post. EI VASTA MÄLESTISE TUNNUSTELE, mitte ühelgi tingimusel.

Raudtee 18

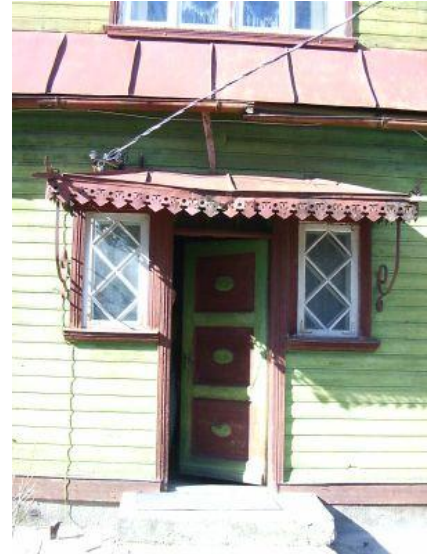
Reg nr: 16805

Andmed: Hoone on ehitatud 1930. aastatel, mil seoses raudtee valmimisega ehitati rida hooneid Raudtee tänava piirkonda. Maja on rõhtpalkidest ning kaetud laudvoodriga. Keskosas peasissepääs, kahel pool raamistavad seda rombikujulise jaotusega väikesed aknad, selle kohal metallpitsilise äärega varikatus. (analoogiliselt Raudtee 10 ja 12 hoonetele). Hoone lõunaküljel on veranda. Katus on valtsplekist.

Seisund: Üldine seisund ja säilivusaste on hea. Mõnevõrra on kahjustatud sissepääsu kohal olev varikatus (talvine jää ja lumi?). Hoone ja ümbrus on heakorrastatud.

Hinnang: Tegemist on tüüpilise 1930. aastate väikeelamuga, kus tunda pigem kohaliku ehitusmeistri või tehniku kui arhitekti kätt. Vernakulaarse hoonetüübi klassikaline

esindaja, millel väärtus eelkõige ehitustraditsioonide kandja ja ansambli osana. Hea säilivus ja korralik teostus võimaldavad siiski hoonet ka edaspidi mälestisena käsitleda.



Raudtee 20

Reg nr: 16806

Andmed: Sindi Tarvitajate Ühisuse äri- ja eluhoone, ehitusluba saadi novembris 1935. Hoone on kahekorruseline, millele lisanduvad ruumid mansardkorrusel. Maja on ehitatud silikaattellistest ning katus on kaetud savikivist katusekividega. Art deco-likud kaunistusvõtted lihtsal silikaatfassaadil ja traditsionalistlik kelpkatus annavad Sindi kontekstis üsna edumeelse kombinatsiooni.



Seisund: Tehniline seisund hea, arhitektuurne säilivus jätab soovida, valdav osa avatäidetest on asendatud (plastikaknad, tüüpsed metalluksed).

Mälestise tunnus: Ajastule omane arhitektuurinäide Sindi alevis.

Hinnang: Sindi kontekstis küllalt huvitav näide edumeelsemast lähenemisest kui sellel perioodil valdav. Samas on tema arhitektuurne säilivus kasinam, kui mälestiselt eeldaks. Omades linna arhitektuurses üldpildis küllalt olulist rolli tundub siiski, et selle säilitamiseks piisab miljöala pakutavast kaitsest. Muinsuskaitseadusest tulenevat rangemat käsitlust on vaja eelkõige hoone originaaldetailide säilitamiseks. Need on aga juba hävinud.

Raudtee 15

Reg nr:16803

Andmed: Hoone projekti autor: A. Laurfeldt. Tellijaks Julius Heidemann. Projekt valmis 10. septembril 1934.a.Krohviga kaetud püstpalkhoone tsingitud valtsplekk-katusega. 2-korruseline eramu on dünaamilise mahulise liigendusega ning ratsionaalse põhiplaaniga. Hoone projekteeriti kahe korteriga, kumbki neist nelja toa, köögi ja kõrvalruumidega. Hoone on funktsionalistlikule arhitektuurile omaste detailidega - lamekatuse, lintakende, ümarnurgaga. Algne laevareelingut meenutav rõdupiire oli asendatud lippidest puitpiirdega. 2006. aastal alustati ebaseaduslike ümberehitustöödega. Täna protsess seisab.

Seisund: Ehitus pooleli.Otsustades detailide järgi, mis tellingute tagant paistavad on valitud suund üsna hoolimatu hoone ajaloolise välisilme suhtes.

Hinnang: Hea 1930. aastate funktsionalistliku arhitektuuri näide Sindis. Moodustab koos Pärnu mnt 55-ga Sindi kõige edumeelsemate elamute paari 1930. aastate kontekstis. Peatatud ehitustööd võivad kaotada mälestise tunnused. Esialgu siiski säilitada mälestise staatus.



Ettepanek Raudtee tänava elamute kohta:

- Koheselt arvata mälestiste nimekirjast välja hooned Raudtee 6 ja 16 mälestise tunnuste kaotamise tõttu.
- Hooned Raudtee 10,12,18 lugeda mälestise tunnustele vastavaks.
- Raudtee 15 osas võtte äraootav seisukoht. Hoone vastab mälestise tunnustele tingimustel, et teda ebaseaduslike ehitustöödega lootusetult ära rikutud pole.
- Hooned Raudtee 2,4,8,14,20 võiks arvata mälestiste nimekirjast välja kui on tagatud nende kaitse miljöölal (teemaplaneeringu läbi nt).

Elamu ja kõrvalhoone Pikk 2

Reg nr:16772, 16763

Andmed: Elamu on ehitatud 1930. aastatel. Tellijaks G. Sontag. Ehitusplaani on arhitekt J. Soosaar (mitmete sama tüüpi elamute projekterija ka Pärnus, sh antud hoone täpne analoog Papli 23) allkirjastanud 1.juulil 1933.Traditsionalistlik hoone on kaetud moeka nn asunikatalulaudisega. Katuskatteks on sindel. Välisuks on sissepoole taanduv, nurka hoiab võõtatud sammak. Kõrvalhoone projekt 1933a.



Hoone valmis ca 1935. Ehitatud algselt ka elamuks, mistõttu vundamendi ning ahjuga.

Tehniline seisund: Väga hea. Silmapaistvalt hea arhitektuurne säilivus a ka tehniline seisund väga hea. Pidevalt hooldatud, elamu fassaad hiljuti värvitud. Sindelkatused heas korras.

Mälestiste tunnused:Hea traditsionalistliku arhitektuuri näide Sindis, piirkonnas tüüpilise elamutüübi silmapaistvalt hea näide ja hästi säilinud. Kuigi analoogilisi hooneid leidub arvukalt ka Pärnu linnas, ükski neist tänase seisuga kaitse all ei ole. Kõrvalhoone moodustab osa teadlikult kavandatud ansamblilisest tervikust.

Ettepanek: Säilitada kultuurimälestise staatus.



Elamu Mänguvälja 7

Reg nr: 16761

Andmed: 1930. aastate teisel poolel ehitatud ühekorruseline, väljaehitatud katusekorrusega, krohvitud kivihoone. Ehitatud vanadekoduks. Kaetud savikivi kelpkatusega. Traditsionalismi sugemetega hoone. Fassaadis taotletud esinduslikust: tiheda ruudustikuga, kitsaste krohvi- raamistustega rõhutatud aknad. Täna kasutusel elamuna.



Tehniline seisund: Väga hea. Katus ja fassaadid hiljuti korrastatud. Ümbrus hooldatud.

Mälestise tunnus: Esinduslik, traditsionalismi sugemetega hoone 1930.aastatest Sindi alevis.

Ettepanekud: Korrastada kõrvalhoone (ehitatud peahoonega samal ajal), mis pole eraldi riiklik kultuurimälestis, peahoonega samas võtmes ja materjalikasutusega. Mälestise staatus säilitada.



Vanadekodu tagakülg valmimise ajal.



Kõrvalhoone.

